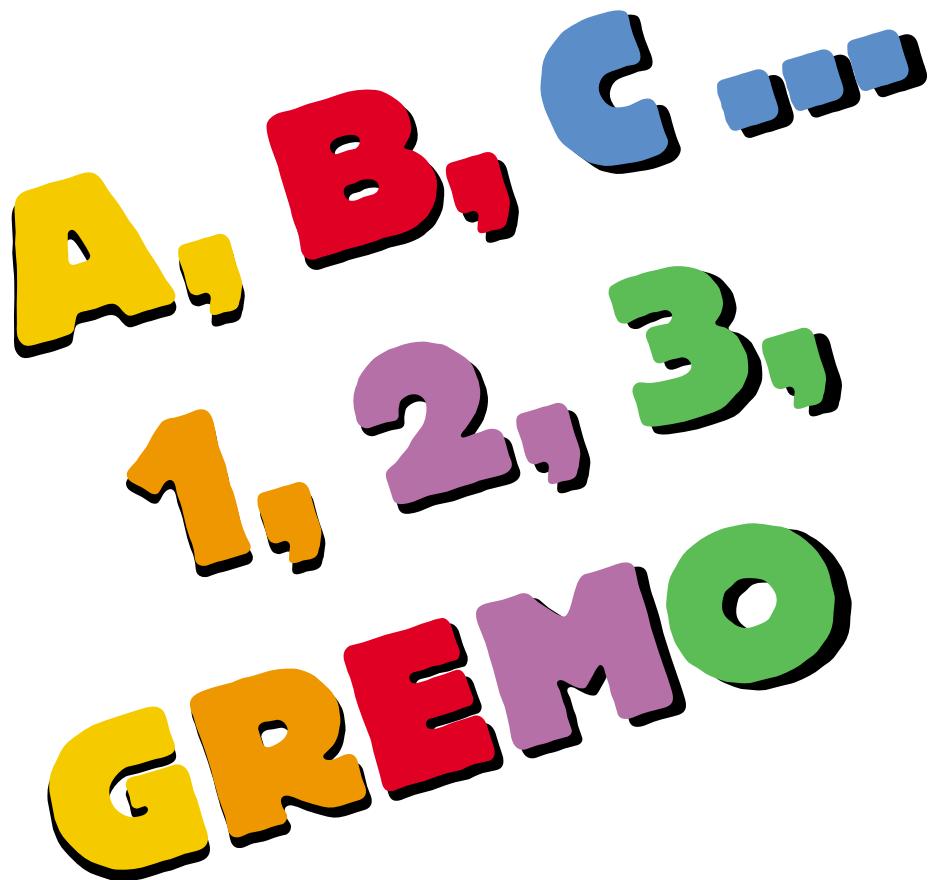

NATAŠA PIRIH SVETINA
ANDREJA PONIKVAR

Učbenik za govorce albanščine na začetnih tečajih slovenščine
kot drugega ali tujega jezika/

Tekst mësimor për shqiptarët/shqipfolësit në kurset fillestare të
sllovenishtes si gjuhë e dytë ose e huaj

Ljubljana/Lubjanë 2011

A, B, C ... 1, 2, 3, GREMO

Učbenik za govorce albanščine na začetnih tečajih slovenščine kot drugega ali tujega jezika

Avtorici: dr. Nataša Pirih Svetina, Andreja Ponikvar

Recenzentke: dr. Darija Skubic, dr. Ina Ferbežar, mag. Alma Bejtullahu

Urednici: mag. Metka Lokar, Mateja Lutar

Prevajalka: Anila Zaimi

Ilustrator: Bojan Sumrak

Oblikovanje in prelom: Metka Žerovnik

Fotografije in drugo slikovno gradivo: Alenka Mohar Mihajlović;

Dušan Podgornik, Pomorski muzej »Sergej Mašera« Piran (str. 78, Sečoveljske soline);

Marjan Garbajs, arhiv GIAM ZRC SAZU (str. 78, Piran); Franz Goldenstein, Gorenjski muzej v Kranju (str. 35, portret Franceta Prešerna, 1850).

© Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, 2003 (prva izdaja). Vse pravice pridržane.

Založila: Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani

Izdal: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko; www.centerslo.net

Za založbo: dr. Valentin Bucik, dekan Filozofske fakultete

Natis učbenika sta sofinancirala Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije in Evropska unija, Evropski sklad za vključevanje državljanov tretjih držav.

Prvi natis

Ljubljana, 2011

Naklada: 500 izvodov

Tisk: ČUKGRAF d. o. o.

Publikacija je brezplačna.

Strokovni svet Republike Slovenije za izobraževanje odraslih je na svoji 63. seji dne 21. 4. 2011 na podlagi 27. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 16/07-UPB in 36/08) in 15. člena Pravilnika o potrjevanju učbenikov (Uradni list RS, ŠT. 57/06) v nadaljevanju Pravilnik – sprejel sklep št. 7/63 o potrditvi učbenika:

Naslov: A, B, C ... 1, 2, 3, GREMO. Učbenik za govorce albanščine na začetnih tečajih slovenščine kot drugega ali tujega jezika; vrsta programa: izobraževanje odraslih; predmet: slovenščina za tujce; avtorici: Nataša Pirih Svetina, Andreja Ponikvar; lektorica: dr. Ina Ferbežar; recenzentke: dr. Darija Skubic, dr. Ina Ferbežar, mag. Alma Bejtullahu; prevajalka: Anila Zaimi; likovno-tehnična urednica: Metka Žerovnik; urednici: Metka Lokar, Mateja Lutar; ilustrator: Bojan Sumrak; fotografinja: Alenka Mohar Mihajlović, leta izdaje: 2011; založnik: Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerza v Ljubljani.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

811.163.6(075.4)

PIRIH Svetina, Nataša

A, B, C — 1, 2, 3, gremo. Učbenik za govorce albanščine na začetnih tečajih slovenščine
kot drugega ali tujega jezika = Tekst mësimor për shqipfolësit në kurset fillestarë të sllovenishtes si
gjuhë e dytë ose e huaj / Nataša Pirih Svetina, Andreja Ponikvar ; [prevajalka Anila Zaimi ; ilustrator
Bojan Sumrak ; fotografije in drugo slikovno gradivo Alenka Mohar Mihajlović ... et al.]. - 1. natis. -
Ljubljana : Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2011

ISBN 978-961-237-423-5

1. Ponikvar, Andreja

255858688

KAZALO

PASQYRA E LËNDËS

Uvod	5
Hyrje	7
Uvodna enota/njësia hyrëse: A, B, C ... 1, 2, 3, GREMO	9
1. enota/njësia e parë: KAKO TI JE IME?	15
2. enota/njësia e dytë: ŽIVJO. KAKO SI?	25
3. enota/njësia e tretë: KAJ JE TO? KDO JE TO?	35
4. enota/njësia e katërt: KAJ DELAŠ?	47
5. enota/njësia e pestë: ŽELITE, PROSIM?	61
6. enota/njësia e gjashtë: KAM GRESTE V NEDELJO?	71
7. enota/njësia e shtatë: A TE KAJ BOLI?	83
8. enota/njësia e tetë: MI LAHKO POMAGATE, PROSIM?	93
Slovnične vaje/ushtrime gramatikore	103
Prepis avdioposnetkov/tejshkrimi i materialeve audio	121
Rešitve vaj/zgidhjet e ushtrimeve	129
Vsebina enot/përbajtja e njësive	134

UVOD

Učbeniški komplet (učbenik in zgoščenka) **A, B, C ... 1, 2, 3, gremo** je namenjen odraslim, ki se želijo začeti učiti slovenščino za osnovno vsakdanje sporazumevanje v Sloveniji v predvidljivih govornih položajih. Pomagal naj bi pri vživljanju v slovensko okolje tako tistim, ki v Sloveniji živijo, kot tistim, ki prihajajo v Slovenijo za krajsi čas.

Učbenik je namenjen:

- začetnikom brez predznanja oziroma z minimalnim znanjem slovenskega jezika na tečajih slovenščine kot drugega ali tujega jezika v Sloveniji in tujini,
- posameznikom, ki se želijo začeti učiti slovenščino sami oziroma s pomočjo učitelja.

Pričakovano predznanje slovenščine:

- učbenik je oblikovan tako, da ga lahko s pomočjo učitelja uporabljajo popolni začetniki;
- uporabljajo ga lahko tisti, ki so se že učili slovenščino na katerem od tečajev za začetnike, pa je od tega preteklo že precej časa in želijo osvežiti svoje znanje;
- uporabljajo ga lahko tudi tisti, ki že poznajo nekaj slovenskih besed in sporazumevalnih vzorcev, ki so se jih naučili iz okolja.

Zgradba učbenika:

- Učbenik se začne z **uvodno enoto**, ki je namenjena seznanitvi s slovensko abecedo, izgovorom slovenskih glasov v besedah, spoznavanju številk in razumevanju navodil vaj.
- Uvodni enoti sledi **osem osrednjih enot**.
- Za enotami so **slovnične vaje**, s katerimi se utrjujejo obravnavane oblikoslovne strukture in skladenjski vzorci.
- Učitelju in študentu v pomoč so **prepisi besedil**, posnetih na zgoščenki.
- Sledijo **rešitve vaj**.
- Na koncu učbenika je **podrobno vsebinsko kazalo** posameznih enot.

Zgradba in vsebina osrednjih enot:

- Prva stran vsake enote prinaša naslov enote in slikovno gradivo, povezano z obravnavano temo.
- Na drugi strani so zbrane osnovne besede, ki se pojavljajo kot besedišče posamezne enote, in najpomembnejši ter najpogosteje rabljeni sporazumevalni vzorci. Gradivo s te strani je posneto na zgoščenki.
- Vaje, ki predstavljajo osrednji del vsake enote, so raznolike in razvijajo vse štiri sporazumevalne spretnosti: poslušanje, branje, govorjenje in pisanje.
- Slovnica je predstavljena sproti v obliki preglednic; opozarja se na posamezne slovnične strukture, ki se pojavljajo v vajah.
- Nekatere enote vsebujejo vajo z avtentičnim gradivom, ponavadi s fotografijami različnih napisov, ki se pojavljajo v vsakdanjem okolju. Vaja je namenjena opazovanju in spoznavanju slovenske stvarnosti.
- Enote se zaključijo s posebno rubriko Črke in glasovi, kjer je zbrano predvsem gradivo, namenjeno vadenju pravilnega zapisovanja črk in besed ter izgovarjanja glasov v slovenskih besedah in besednih zvezah.

Posneto gradivo na zgoščenki:

Na zgoščenki posneto gradivo je v učbeniku označeno s posebnim znakom . Nekatera posnetata besedila predstavljajo osnovo za reševanje vaj (npr. dopolnjevanje dialogov), drugo posneto gradivo pa je namenjeno zgolj ponavljanju, memoriranju in vadenju izgovora (npr. besede in sporazumevalni vzorci).

Dodatek:

- Prinaša pregled obravnavanih slovničnih vsebin po enotah.
- Temu sledijo slovnične preglednice s predstavitvijo slovničnih lastnosti samostalnikov in rabe sklonov, osnovne oblike osebnih zaimkov in preglednice s spregativjo glagolov v sedanjiku, pretekliku in prihodnjiku.
- Slovar je urejen po enotah – v posameznem razdelku so zbrane besede in besedne zveze po abecednem vrstnem redu. Slovar ima na koncu posameznega razdelka v okvirju dodane pogoste sporazumevalne vzorce, ki so predstavljeni tudi na drugi strani vsake enote učbenika.
- Čisto na koncu dodatka je še seznam 100 najbolj pogosto rabljenih glagolov iz učbenika skupaj z njihovim albanskim prevodom.

Nataša Pirih Svetina, Andreja Ponikvar

HYRJE

Materiali mësimor **A, B, C ... 1, 2, 3, gremo** (libri mësimor dhe CD-ja) synon t'u shërbejë të rriturve që dëshirojnë të nisin mësimin e sllovenishtes për të marrë bazat e komunikimit në rrithana të ndryshme të jetës së përditshme në Slloveni. Ka për qëllim të ndihmojë për t'iu përshtatur mjedisit slloven si ata që jetojnë në Slloveni, ashtu dhe ata që vijnë në Slloveni për një kohë të shkurtër.

Libri u drejtohet:

- fillestareve pa asnjë njojuri për sllovenishten dhe atyre me njojuri të kufizuara gjuhësore që ndjekin kurse të sllovenishtes si gjuhë e dytë ose e huaj në Slloveni dhe jashtë saj,
- personave që dëshirojnë të nisin mësimin e sllovenishtes vetë ose me ndihmën e një mësuesi.

Njohuritë që priten të dihen në sllovenisht:

- libri është i hartuar në mënyrë të tillë që mund ta përdorin me ndihmën e mësuesit fillestaret pa asnjë njojuri për sllovenishten;
- mund ta përdorin ata që e kanë mësuar sllovenishten në ndonjë prej kurseve përfillestarë para shumë kohësh dhe dëshirojnë t'i ripërtërijnë njohuritë e tyre;
- mund ta përdorin edhe ata që njojin disa fjalë dhe shembuj bashkëbisedimi në sllovenisht, të cilat i kanë mësuar në mjedisin slloven.

Ndërtimi i librit:

- Libri fillon me **njësinë hyrëse** që ka për qëllim njojjen me alfabetin slloven, shqiptimin e tingujve të fjalëve në sllovenisht, njojjen e numrave dhe të kuptuarit e udhëzimeve të ushtrimeve.
- Njësia hyrëse ndiqet nga **tetë njësi qëndrore**.
- Pas këtyre njësive vijojnë ushtrimet gramatikore përforcimin e strukturave morfollogjike dhe shembujve sintaksorë.
- Mësuesit dhe nxënësit i vijnë në ndihmë **tejshkrimet e teksteve** të incizuara në CD.
- Vijojnë **përgjigjet e ushtrimeve**.
- Në fund të librit gjendet **një tregues i hollësishëm i përbajtjes** për çdo njësi.

Ndërtimi dhe përbajtja e njësive mësimore qëndrore:

- Në faqen e parë të secilës njësi gjendet titulli i njësisë dhe materiali figurativ që lidhet me temën e trajtuar.
- Faqja tjeter përmban fjalët bazë që përbëjnë leksikun e secilës njësi si dhe shembujt më të rëndësishëm dhe më të përdorshëm të bashkëbisedimit. Lënda e kësaj faqeje është e incizuar në CD.
- Ushtrimet, që përfaqësojnë pjesën qëndrore të secilës njësi, janë të shumllojshme dhe zhvillojnë katër komunikuese: dëgjimin, leximin, të folurit dhe të shkruarit.
- Gramatika është e paraqitur në mënyrë të njëpasnjëshme në formë tabelash; tërhiqet vëmendja për strukturat e veçanta gramatikore që shfaqen gjatë ushtrimeve.
- Disa njësi përbajnjë ushtrime me materiale ngajeta e përditshme, zakonisht me fotografi dhe shënimë të ndryshme që hasen në mjedisin e përditshëm. Ushtrimet kanë si qëllim vrojtimin dhe njojjen e realitetit slloven.
- Njësitet myallen me një rubrikë të veçantë »Črke in glasovi« (Shkronja dhe tinguj), ku është përzgjedhur ajo pjesë e materialit që synon të ushtruarit e drejtshkrimit të shkronjave dhe fjalëve si dhe shqiptimin e tingujve në fjalët dhe lidhjet e fjalëve në sllovenisht.

Materiali i incizuuar në CD:

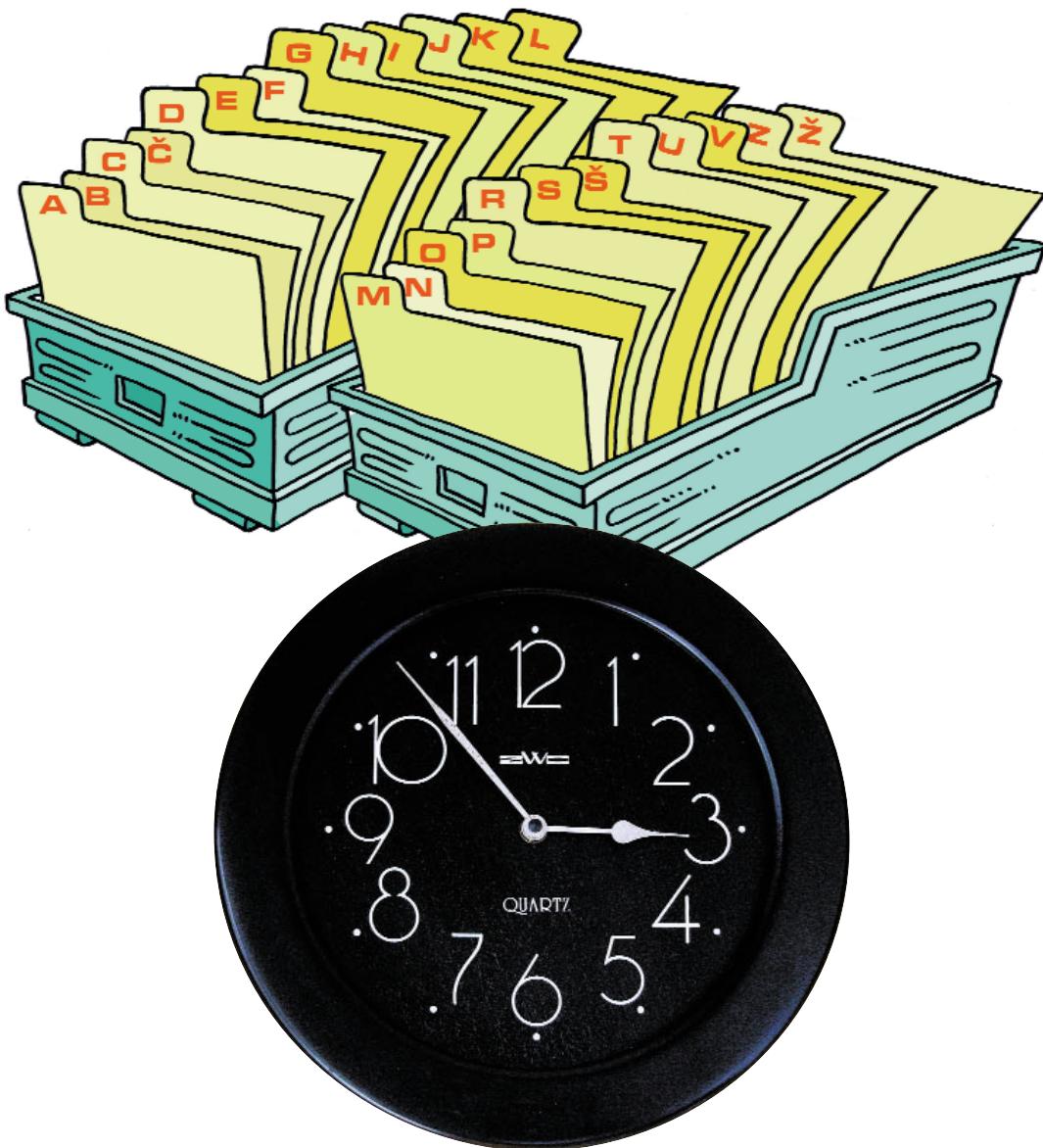
Materiali i incizuuar në CD shënohet në libër me shenjën e veçantë . Disa nga tekstet e incizuara përbëjnë bazat e zgjidhjes së ushtrimeve (p.sh. plotësimi i dialogjeve), pjesa tjeter e incizimeve ka më shumë si synim përsëritjen, ngulitjen në mendje dhe të ushtruarit e shqiptimit (p.sh. fjalë dhe shembuj bashkëbisedimi).

Shtoja:

- Sjell një rishikim të përbajtjeve të trajtuarë gramatikore sipas njësive.
- Kjo ndiqet nga tabelat gramatikore që tregojnë veçoritë gramatikore të emrave dhe përdorimin e rasave, format bazë të përemrave vëtorë dhe tabelat e zgjedhimit të foljeve në kohën e tashme, të shkuar dhe të ardhme.
- Fjalori është i ndarë në pjesë sipas njësive – fjalët dhe togfjalëshat e secilës pjesë janë të zgjedhura sipas rendit alfabetik. Fjalori ka në fund të secilës pjesë, në kornizë, shembuj të bashkëbisedimeve më të përdorshme, të cilët janë të paraqitura në faqen e dytë të secilës njësi të librit.
- Në fund të shtojcës gjendet dhe lista e 100 foljeve më të përdorura në libër të përkthyerë në shqip.

Nataša Pirih Svetina, Andreja Ponikvar

A, B, C ... 1, 2, 3, GREMO

MÄRZ		MAREC 2008						MARCH	
Teden Week Woche	Ponedeljek Monday Montag	Torek Tuesday Dienstag	Sreda Wednesday Mittwoch	Cetrtok Thursday Donnerstag	Petak Friday Freitag	Sobota Saturday Samstag	Nedela Sunday Sonntag		
9								1	2
10	3	4	5	6	7	8		9	
11	10	11	12	13	14	15		16	
12	17	18	19	20	21	22		23	
13 14	24 31	25	26	27	28	29		30	

1.**Napišite slovenske besede, ki jih poznate.**

Shkruani fjalët që njihni në sllovenisht.

2. 1**A razumete?**

A i kuptioni këto fjalë?

A avto, april, avgust, avtobus	M muzej, mama, maj, marec
B banka, balon, banana, bluza	N normalen, november
C CD, center, cigareta	O opera, oliva, oktober, organizacija
Č čokolada, ček, čips	P papir, policija, profesor, program, pošta
D dolar, direktor, dokument, december	R republika, religija, recepcija, restavracija
E Evropa, elektrika, ekonomija, evro	S Slovenija, salama, september, sendvič
F film, fakulteta, fotografija, februar	Š špageti, študent, šampon
G geografija, garaža, golf, galerija	T telefon, taksi, televizija, turist
H hotel, hokej, halo, helikopter	U univerza, uniforma, unija
I internet, intervju, informacija, inženir	V vino, vegetarijanec, video, viza
J joga, jogurt, januar, junij, julij	Z zebra
K kivi, kilometer, kava, karta, kultura	Ž žirafa
L limona, limonada, lektorica, Ljubljana	

3.**Vstavite črke.**

Vendosni shkronjet që mungojnë.

a _ to	galeri _ a	sendvi _
fakult _ ta	televi _ ija	informaci _ a
poli _ ija	jul _ j	E _ ropa
republi _ a	re _ epcija	ta _ si
bank _	gara _ a	_ otografija
_ ilm	po _ ta	mu _ ej

4. ²**Poslušajte in napišite besede.**

Dëgjoni dhe shkruani fjalët.

5. ³**Štejte. Dopolnite.**

Numëroni dhe plotësoni.

0	nič	20	dvajset	100	sto
1	ena	21	enaindvajset	200	dvesto
2	dve	22	_____	1000	_____
3	tri	23	_____	2000	dva tisoč
4	štiri	24	_____	10000	_____
5	pet	25	_____	1000000	milijon
6	šest	26	_____		
7	sedem	27	_____		
8	osem	28	_____		
9	devet	29	_____		
10	deset	30	trideset		
11	enajst	40	_____		
12	dvanajst	50	_____		
13	_____	60	_____		
14	_____	70	_____		
15	_____	80	_____		
16	_____	90	_____		
17	_____				
18	_____				
19	_____				

6.

Poslušajte in napišite s številko.

Fjalët që dëgjoni shkruajini me numra.

štiri _____

osem _____

tri _____

šest _____

devet _____

ena _____

deset _____

dve _____

pet _____

sedem _____

7.

Povežite.

Lidhni numrat me fjalët përkatëse.

11	sedemnajst
12	osemnajst
13	petnajst
14	devetnajst
15	enajst
16	trinajst
17	dvajset
18	dvanajst
19	štirinajst
20	šestnajst

8.

Poslušajte in označite številke, ki jih slišite.

Shenjoni numrat që dëgjoni.

a)	11	9	27	20
b)	29	12	19	30
c)	17	14	6	25
č)	9	26	28	13
d)	15	30	22	12

9.

**Katerega smo danes? Kdaj imate rojstni dan?
Odgovorite, kot kaže primer.**Sa është data sot? Kur e keni ditëlindjen?
Përgjigjuni sipas shembullit të mëposhtëm.**Katerega smo danes? – Danes smo petnajstega.****Kdaj imate rojstni dan? – 15. 1. / Rojstni dan imam petnajstega januarja.**

10.

Pokažite, kaj je vaja, beseda, besedilo, stavek, vprašanje, odgovor.

Tregoni nëse fjala e shenjuar me të kuqe është ushtrim, fjalë, tekst, fjali, pyetje apo përgjigje.

1. enota

5. **Imate ūtova vprašanja? Napišite jih.**
Do you have any other questions? Write them down./Haben Sie noch andere Fragen?
Schreiben Sie sie auf./Vuoi fare altre domande? Scrivile.

6. **Povežite.**
Match the questions and answers./Verbinden Sie die Frage mit der passenden Antwort./Collega domande e risposte.

Od kod ste?	Peter.
Kako vam je ime?	47 let.
Kako se piše?	Iz Maribora.
A lahko dobim vaš naslov?	Pravnik.
Koliko ste star?	Viška 12.
Kaj ste po poklicu?	Novak.

VIKANJE – VI
 A ste **vi** Peter? Kako **vam** je ime?
 A se **piše** Novak?
 A **ste** iz Maribora?
 Koliko **si** star?
 A **ste** po poklicu pravnik?

7. **Smiselno dopolnite.**
Complete the sentences./Vervollständigen Sie die Sätze./Completa le frasi.

Kako ti je _____?	– Roberto.
Kako _____ pišeš?	– Perino.
Koliko si _____?	– 40 let.
_____ si po poklicu?	– Inženir.
Od _____ si?	– Iz Italije, iz Milana.

TIKANJE – TI
 A **si** **ti** Roberto? Kako **ti** je ime?
 A se **piše** Perino?
 A **si** iz Italije, iz Milana?
 Koliko **si** star?
 A **si** po poklicu inženir?

8.

Poslušajte in preberite.
Listen and read./Hören Sie zu und lesen Sie./Ascolta e leggi.

To je Marie. Stara je 20 let. Je iz Francije.
Govori francosko, malo angleško, špansko in malo slovensko.
Je študentka.

Jaz **sem** Roberto.
ti **si** Marie. Vi **ste** Peter.
 To **je** Janez. To **je** Lili.
 On **je** študent. Ona **je** študentka.

BITI	
jaz	sem
ti	si
on	je
ona	je
vi	ste

Jaz govorim angleško in malo slovensko.
 Ti govoris francosko, malo angleško in špansko.
 Vi govorite slovensko, hrvatsko in nemško.
 On govor slovensko. Ona govor hrvatsko.

GOVORITI	
jaz	govorim
ti	govoris
on	govori
ona	govori
vi	govorite

19

11.

Kaj pomeni?

Çfarë do të thonë këto fjalë?

Preberite. _____

Poslušajte. _____

Napišite. _____

Oglejte si. _____

Povejte./Poročajte./Ponovite. _____

Vprašajte in odgovorite. _____

13